

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 14CoP/27/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4423201956
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Foltán
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:4423201956.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Foltána a sudcov JUDr. Ľubomíra Bundzela a JUDr. Kristíny Srnkovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletú A. B., narodenú XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XXXX/XX E., F., toho času bytom ako matka, v konaní zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, so sídlom F. Kapisztóryho 1, Nové Zámky, dieťa matky G. C., narodenej XX.XX.XXXX, trvale bytom B. H. E. XX, v konaní zastúpenej JUDr. Petrou Hromádkovou, advokátkou, so sídlom Széchényiho 6, Štúrovo, a otca I. B., narodeného XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXX/X, F., prechodne bytom C. D. XXXX/XX E., F., v konaní zastúpeného Nagy & Nagy s.r.o., so sídlom Kukučínova 8, Nové Zámky, v konaní o návrhoch oboch rodičov na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaniach otca proti uzneseniam Okresného súdu Nové Zámky č. k. 7P/79/2023-211 zo dňa 27.10.2023 a č. k. 7P/79/2023-253 zo dňa 24.11.2023, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Nové Zámky č. k. 7P/79/2023-211 zo dňa 27.10.2023 v napadnutých výrokoch I., II. a IV. m e n í tak, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a .

II. Odvolací súd napadnuté uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky č. k. 7P/79/2023-253 zo dňa 24.11.2023 p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením č. k. 7P/79/2023-211 zo dňa 27.10.2023 súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie (I. výrok), ktorým matke udelil súhlas namiesto otca, aby maloletá A. B., nar. XX.XX.XXXX bola zapísaná do predškolského zariadenia v obci B. H. E. do Základnej školy s materskou školou – J. K. L., B. H. E. XXX (II. výrok), vo zvyšnej časti súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol (III. výrok) a obmedzil trvanie neodkladného opatrenia na čas do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, vedeného na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 7P/79/2023 (IV. výrok).

2. Rozhodol tak o návrhu, ktorým sa matka domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd zveril maloleté dieťaťu do jej osobnej starostlivosti, určil otcovi výživné a udelil matke súhlas namiesto otca na zmenu predškolského zariadenia a pediatra maloletého dieťaťa.

3. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil aplikáciou ust. § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2, § 329 ods. 1, 2, § 330 ods. 1, § 331 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a vecne tým, že vykonaným šetrením mal preukázané, že styk otca s maloletým dieťaťom bol dočasne upravený neodkladným opatrením súdu (uznesenie Okresného súdu Nové Zámky č. k. 7P/79/2023-141 zo dňa 22.06.2023). V súčasnosti dieťa navštevuje Materskú školu v obci F., avšak vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa - obcou B. H. E. a obcou F. je značná. Pretože medzi obcami neexistuje priame vlakové, ani autobusové spojenie, je pre matku časovo náročné s dieťaťom každý deň do škôlky dochádzať. Cesta z miesta bydliska matky do Materskej školy v F. by trvala skoro dve hodiny,

pričom odchod z domu by bol v skorých ranných hodinách, približne okolo piatej hodiny ráno. Preto je toho času maloleté dieťa väčšinu týždňa u otca, ktorý býva v obci, v ktorej dieťa navštevuje škôlku, čo však nie je v súlade so stykom upraveným rozhodnutím súdu. Súd sa stotožnil v názorom kolízneho opatrovníka, že nie je v záujme maloletého dieťa, aby bolo kvôli nezhodám medzi rodičmi každé ráno zaťažované zbytočným cestovaním do predškolského zariadenia, keď matka vie zabezpečiť predškolské zariadenie aj priamo v obci, kde býva. Súd mal za to, že návrh matky na udelenie súhlasu namiesto otca, aby maloleté dieťa bolo zapísané do predškolského zariadenia - Základnej školy s materskou školou - J. K. L.. B. H. E. XXX bol dôvodný, pretože cestovanie matky s maloletým dieťaťom do obce odlišnej od bydliska dieťaťa je spojené so značnými ťažkosťami a nie je vhodné, aby dieťa vstávalo vo veľmi skorých ranných hodinách. Matka vie zabezpečiť aj prijatie dieťaťa do predškolského zariadenia v mieste bydliska dieťaťa, čo bude v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. S poukazom na prebiehajúce konanie o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu nebolo potrebné dieťa ešte viac traumatizovať každodenným niekoľkohodinovým cestovaním, ktoré by zaťažovalo nie len dieťa, ale aj samotnú matku, a to nie len po finančnej, ale aj časovej stránke.

4. Vo vzťahu k návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia o nahradení súhlasu otca so zmenou pediatra maloletého dieťaťa, o určenie výživného a zverenie dieťaťa do jej osobnej starostlivosti, súd návrh matky zamietol. Postupoval tak z dôvodu, že vo veci zmeny pediatra vyzval matkou navrhovanú pediatričku M. B. B., aby súdu oznámila, či prevezme dieťa do svojej zdravotnej starostlivosti, avšak pediatrička súdu oznámila, že dieťa vie ošetriť iba jednorazovo, pretože v dohľadnej dobe ukončí svoju prax. Dospel k záveru, že zverenie dieťaťa do osobnej starostlivosti matke a určenie výživného pre maloleté dieťa, nie je potrebné upravovať ďalším neodkladným opatrením, a to z dôvodu prebiehajúceho dokazovania a nariadeného pojednávania, ktoré bude realizované dňa 13.11.2023. Súd nemal preukázanú žiadnu naliehavosť, prípadne ohrozenie maloletého dieťaťa, pre ktoré by bolo nevyhnutné rozhodnúť aj o zvyšných návrhoch matky. Určenie výživného a úprava práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu je predmetom konania vo veci samej, preto by bolo neúčelné, nehospodárne, ale najmä neefektívne aj z časových dôvodov rozhodovať o výživnom a ďalších návrhoch matky. Vo veci samej bude vykonané dokazovanie a rozhodnuté o celom návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností voči maloletému dieťaťu.

5. Uznesenie súdu prvej inštancie č. k. 7P/79/2023-211 zo dňa 27.10.2023 vo výrokoch I., II. a IV. napadol riadnym a včasným odvolaním otec s návrhom na jeho zrušenie alternatívne na jeho zmenu tak, že odvolací súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu zamietne. Namietal, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP), že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP) a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP).

Uviedol, že mu bol dňa 22.10.2023 so strany konajúceho súdu doručený návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia spolu s výzvou na vyjadrenie sa do 10 dní, s tým, že lehotu na zaslanie vyjadrenia by mu vypršala dňa 02.11.2023, avšak súd prvej inštancie medzičasom, dňa 27.10.2023, rozhodol o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, a to bez jeho vyjadrenia. Konajúci súd teda nerešpektoval vlastnú lehotu a rozhodol už na piaty deň po doručení výzvy na vyjadrenie s 10 dňovou lehotou, čím znemožnil otcovi vyjadriť sa k predmetnému návrhu, t.j. nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Namietal, že udelenie súhlasu matke namiesto neho, aby maloleté dieťa bolo zapísané do predškolského zariadenia v obci B. H. E. (Základná škola s materskou školou - J. K. L.. B. H. E. XXX) je v rozpore s ustanovením čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), v zmysle ktorého je záujem maloletého dieťaťa prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Súd je a priori povinný prihliadať na najlepší záujem dieťaťa, pričom odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu nie je v záujme dieťaťa. Jediný dôvod, ktorý súd prvej inštancie pri rozhodovaní zohľadnil je, že matka nemá vodičský preukaz a tým pádom by musela dieťa donášať do škôlky autobusom. Maloleté dieťa je teda obmedzované matkou, resp. musí sa prispôbiť k matke, ktorá nedisponuje vodičským preukazom. Mal za to, že je v záujme dieťaťa zotrvať v predškolskom zariadení v F., ktoré aktuálne navštevuje. Materská škola – L. N. F. je väčšia, a technicky lepšie vybavená ako škôlka v B. H. E.. Materská škola v F. prešla v roku 2018 kompletnou rekonštrukciou a v lete 2023 ďalšou rekonštrukciou. Každodennú starostlivosť detí zabezpečuje 11-členný kolektív zamestnancov. Z

toho výchovno-vzdelávaciu činnosť zabezpečuje 6 kvalifikovaných vychovávateľiek – podľa možností sa deťom so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami venuje asistent učiteľa. Bol toho názoru, že súd prvej inštancie sa v rámci rozhodovania otázke technického vybavenia a kvality výučby vôbec nevenoval. Nevenoval sa ani názoru maloletého dieťaťa, ktoré aj bez prítomnosti otca vyhlásilo, že sa mu škôlka v B. nepáči, z čoho je evidentné, že dieťa nechce navštevovať škôlku v B.. V plne rekonštruovanej a vybavenej materskej škole v F. sa cíti dobre, má tam kamarátov, výborne spolupracuje s kolektívom a vychovávateľkami, resp. má zabezpečený stály a konštantný vývoj. Maloleté dieťa rado navštevuje túto materskú školu. Konajúci súd sa však pri rozhodovaní vôbec nezaoberal týmito aspektmi a otázkami.

Za nesprávny považoval záver súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého: „Cesta z miesta bydliska matky do Materskej školy v F. by trvala skoro dve hodiny, pričom odchod z domu by bol v skorých ranných hodinách, približne okolo piatej hodiny ráno.“ Uviedol, že cesta z B. H. E. do F. trvá cca 40 minút, pričom autobus odchádza z B. o 7:00 hod., t. j. nie v skorých ranných hodinách. Túto skutočnosť preukazuje cestovným poriadkom. Okrem uvedeného, najmä s prihliadnutím na dočasnú neodkladnú opatrenia, matka má aj iné možnosti, ako zabezpečiť cestu dieťaťa do škôlky, napr. prostredníctvom rodiny alebo známych, ako aj v spolupráci s otcom, ktorý matke už v minulosti navrhol, že v dňoch keď mu to pracovný čas umožní bude nosiť dieťa do/z škôlky. Tvrdil, že matke navrhol aj to, aby sa s dieťaťom nasťahovali naspäť do bytu, ktorý by im prenechal, ale matka to odmietla. Uvedenými skutočnosťami a možnými riešeniami sa konajúci súd nevysporiadal.

Bol toho názoru, že zmena predškolského zariadenia je obrovským zásahom do života dieťaťa. Je pre to neakceptovateľné, že jediným dôvodom pre vykonanie tohto drastického zásahu je skutočnosť, že matka nemá vodičský preukaz. Je však zodpovednosťou aj matky, ako rodiča, aby zabezpečila svojmu dieťaťu čo najlepšie podmienky pre jej zdravý duševný a fyzický vývoj. Matka si však túto zodpovednosť neplní. Mal za to, že matka vôbec neprihliada na záujem dieťaťa, iba na svoj vlastný. S tým súvisí aj skutočnosť, že otec dodnes nevie prečo sa matka z jedného momentu na druhý odsťahovala, prečo následne otcovi skoro mesiac neumožnila styk s vlastnou dcérou, prečo mu do dnes bráni v styku (okrem povinného času určeného neodkladným opatrením). Dodal, že vidí a od dieťaťa aj počuje, že matka sa oň nestará, nehrá sa s ním, trpí pravdepodobne depresiou a má samovražedné myšlienky, čo preukázal SMS správou. Uviedol, že maloleté dieťa už viackrát potvrdilo, že matka pravidelne konzumuje alkohol, že ubytovanie, v ktorom býva dieťa s matkou, je na mnohonásobne nižšej úrovni, než skutočný domov dieťaťa v F., na ktorý je dieťa zvyknuté. Uvedené skutočnosti sú však predmetom návrhu na nariadenia neodkladného opatrenia, ktorý otec súčasne s odolaním podáva prostredníctvom osobitného podania.

6. K odvolaniu otca sa vyjadrila matka, ktorá navrhla odvolaním napadnuté výroky súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť. K tvrdeniam otca o tom, že súd prvej inštancie rozhodol o jej návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia ešte predtým, ako mu uplynula lehota na vyjadrenie sa k nemu uviedla, že otec mal o zámere matky podať návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vedomosť už na pojednávaní konanom dňa 27.09.2023, na ktorom to jej právna zástupkyňa avizovala, teda otec mal možnosť úmyselne odďaľovať prevzatie výzvy súdu na zaslanie vyjadrenia k tomuto návrhu. Súd je viazaný zákonnou 30-dňovou lehotou, v ktorej musí rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, pričom v zmysle ust. § 329 ods. 1 CSP môže o ňom rozhodnúť aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Teda postupom súdu nedošlo k žiadnemu nesprávnemu postupu, práve naopak, súd prvej inštancie pri vydaní neodkladného opatrenia postupoval výlučne v súlade so zákonom a v intenciách platných právnych predpisov. Mala za to, že odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zohľadňuje najlepší záujem dieťaťa, keďže je v jeho najlepšom záujme, aby chodilo do materskej školy v mieste svojho bydliska. V rozpore s najlepším záujmom dieťaťa by bolo, ak by ho matka nosila do škôlky v F., pretože by išlo o nezmyselné zaťažovanie dieťaťa zbytočným skorým ranným cestovaním, ako aj následným, vyše hodiny a pol trvajúcim, cestovaním späť zo škôlky. Dodala, že tvrdenie otca o tom, že dieťaťu sa škôlka v B. nepáči, je absolútne zavádzajúce, pretože dieťa si tento názor osvojilo ako sprostredkovaný názor otca bez toho, aby malo akúkoľvek reálnu skúsenosť so škôlkou. Poukázala na šetrenie pomerov v jej domácnosti Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno dňa 04.10.2023, počas ktorého bol vykonaný pohovor s dieťaťom, ktoré uviedlo, že: „Sem nechcem chodiť do škôlky, s mamou som tam nebola, ani nechcem, otec mi to ukázal z auta, nepáči sa mi to tam.“ Dieťa vyjadrilo odmietavý názor na škôlku v B. bez toho, aby danú škôlku navštívilo, spoznalo kolektív a vybavenie škôlky, teda prevzalo názor svojho otca. Podotkla, že dieťa prvýkrát nastúpilo do predškolského zariadenia v B. H. E. až dňa 06.11.2023, t. j. po vydaní neodkladného opatrenia súdu, ktorým súd udelil matke namiesto otca súhlas, aby maloleté dieťa bolo zapísané do predškolského zariadenia v B. H. E.. Od 06.11.2023 dieťa navštevuje škôlku v B. H. E., pričom sa veľmi dobre adaptovalo do kolektívu a rýchlo si na novú škôlku, personál i kamarátov zvyklo.

7. K odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý uviedol, že súd prvej inštancie mal osvedčené základné skutočnosti, ktoré odôvodnili prijať záver o nariadení neodkladného opatrenia. Otec vo svojom odvolaní poukázal na skutočnosť, že styk prebieha podľa právoplatného uznesenia a matka mu neumožňuje styk nad rámec, pričom deklaruje, že do súdneho pojednávania prebiehal jeho styk s dieťaťom na základe dohody rodičov tak, že si dieťa prevzal od matky v nedeľu v poobedňajších hodinách a dieťa bolo u neho do štvrtka. Podľa vyjadrenia matky táto dohoda medzi rodičmi vznikla z dôvodu, že otec nesúhlasil so zmenou predškolského zariadenia, kedy by aj ona vedela plnohodnotne zabezpečovať starostlivosť o maloleté dieťa, tak len v záujme dieťaťa súhlasila s danou dohodou. Poznamenal, že otec svoje tvrdenia o depresii matky, ktorú sa snaží liečiť nadmernou konzumáciou alkoholu, žiadnym spôsobom nepreukázal.

8. Otec v odvolacej replike uviedol, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, keď súd prvej inštancie nedodrжал vlastnú lehotu, ktorú mu poskytol na vyjadrenie, počas plynutia ktorej, bez jeho vyjadrenia vydal odvolaním napadnuté uznesenie. Otázka, či mu súd mal poskytnúť priestor na vyjadrenie sa pri neodkladnom opatrení, je druhoradá. Priestor na vyjadrenie zo strany súdu mu preukázateľne a nesporne poskytnutý bol, a teda mu vzniklo právo na vyjadrenie sa, ktoré bolo následne porušené. Poukázal na to, že je v záujme dieťaťa, aby zotrvalo v kvalitnejšom predškolskom zariadení medzi svojimi kamarátmi, pričom tohto názoru je aj samotné dieťa, ktoré nechce bývať v B. H. E. a nechce navštevovať miestnu škôlku. Tvrdil, že dieťa prežíva ako traumy konanie svojej matky, ktorá ho z jedného momentu na druhý presťahovala do B. H. E.. Dodal že dieťa, keď je u neho, i keď je u matky, i za prítomnosti pracovníkov úradu práce, sociálnych vecí a rodiny hovorí, že chce bývať doma v F., byť medzi svojimi kamarátmi a vo svojej škôlke. Jedná sa pritom o skutočné pocity dieťaťa, ktoré si uvedomuje, že jeho životná úroveň klesla. Aj štvorročné dieťa pocíti, ak namiesto novej a vykúrenej toalety v novom byte, je nútené používať drevenú „latrinu“ v zanedbanom dvore, ktorý je plný veľkých, voľne sa pohybujúcich psov. Uviedol, že listinnými dôkazmi vyvrátil matkou prezentované nepravdivé informácie týkajúce sa cestovania z B. H. E. do F.. Poukázal na to, že matke viackrát navrhol, aby sa s maloletým dieťaťom vrátila do ich bytu, a to aj za podmienky, že by sa on odsťahoval. Bol toho názoru, že matke nič nebráni v tom, aby si zaobstarala vodičský preukaz. S prihliadnutím na najlepší záujem dieťaťa je neakceptovateľné, že pre hodnotenie podmienok, čo sa týka predškolskej starostlivosti a sociálnych väzieb bola najvýznamnejšia skutočnosť, že matka nešoféruje. Matka argumentuje skutočnosťou, ktorú si sama zapríčinila.

9. Napadnutým uznesením č. k. 7P/79/2023-253 zo dňa 24.11.2023 súd prvej inštancie zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 03.11.2023.

10. Rozhodol tak o návrhu, ktorým sa otec domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd zveril maloleté dieťaťo do jeho osobnej starostlivosti a určil matke výživné, alternatívne zveril maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti rodičov bez určenia vyživovacej povinnosti.

11. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil aplikáciou ust. § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2, § 329 ods. 1, 2, § 330 ods. 1, § 331 ods. 1 CSP a vecne tým, že vykonaným šetrením mal preukázané, že styk otca s maloletým dieťaťom bol upravený uznesením súdu prvej inštancie č. k. 7P/79/2023-141 zo dňa 22.06.2023, vykonateľným 28.06.2023 a právoplatným dňa 13.07.2023, ktorým súd nariadil neodkladné opatrenie, ktoré bude trvať až do skončenia konania vo veci samej o úprave práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu. Súd po preskúmaní spisového materiálu dospel k záveru, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia je nedôvodný. V súčasnosti je styk otca s maloletým dieťaťom upravený neodkladným opatrením. Podľa názoru súdu by v súčasnosti bolo neúčelné a neefektívne rozhodovať o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti otca alebo do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, pretože táto otázka je predmetom prebiehajúceho konania vo veci samej, v rámci ktorého je vykonávané rozsiahle dokazovanie. Na pojednávaní dňa 13.11.2023 sa obaja rodičia zhodli, že budú navštevovať Centrum pre deti a rodiny Tenenet o.z., v rámci vykonávania opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, a to za účelom zlepšenia komunikácie a hľadania možností úpravy styku rodičov s maloletým dieťaťom tak, aby bol zohľadnený jeho najlepší záujem. Opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately budú vykonávané v rozsahu 40 hodín.

12. Uznesenie súdu prvej inštancie č. k. 7P/79/2023-253 zo dňa 24.11.2023 napadol riadnym a včasným odvolaním otec. Namietal, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane,

aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§365 ods. 1 písm. b) CSP), že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§365 ods. 1 písm. f) CSP) a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§365 ods. 1 písm. h) CSP).

Mal za to, že naliehavý právny záujem na nariadenie neodkladného opatrenia v navrhnutom znení daný je, a to z dôvodu zachovania rovnosti práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, zdravia a zdravého vývoju maloletého dieťaťa a záujmu maloletého dieťaťa s poukazom na jeho životné podmienky. Uviedol, že dieťa konanie svojej matky, ktorým ho z jedného momentu na druhý presťahovala do B. H. E., prežíva ako traumou. Tvrdil, že dieťa chce bývať doma v F., byť medzi svojimi kamarátmi vo svojej škôlke. Uvedené hovorí dieťa keď je u otca a keď je aj u matky, ako aj za prítomnosti pracovníkov úradu práce sociálnych vecí a rodiny. Nejedná sa pri tom o žiadne „básničky“, ale o skutočné pocity dieťaťa, ktoré si uvedomuje, že úroveň jeho života výrazne klesla. Aj štvorročné dieťa totiž pocíti, ak namiesto novej a vykúrenej toalety v novom byte, je nútené používať „suchú toaletu“, t.j. drevenú „latrínu“ v zanedbanom dvore, ktorý je plný veľkých, voľne sa pohybujúcich psov. Uvedené je mnohonásobne platné v zimnom období, kedy je dieťa nútené pri teplotách pohybujúcich sa okolo bodu mrazu, v tme, v daždi a v snehu používať nevykúrenú latrínu v záhrade. Nehovoriac o možnosti prechladnutia v týchto podmienkach. Poukázal na lekárske nález zo dňa 06.12.2023, kedy sa maloleté dieťa podrobilo lekárskej vyšetreniu z dôvodu častých ochorení dýchacích ciest, čo matka spája s návštevou škôlky. Keď maloleté dieťa pravidelne navštevovalo škôlku v F., tak nekýchalo, nekašľalo a nemalo teploty v takej frekvencii ako teraz. Dôvod respiračných ochorení dieťaťa videl otec v nepriaznivých podmienkach, v ktorých žije. Dom, v ktorom matka, spoločne s jej rodinou a maloletým dieťaťom býva, má nadmernú vlhkosť, čo potvrdzuje plesnivosť stien. V domácnosti žijú aj psy a mačky, ktoré sa nezdržiavajú iba vonku. Z lekárskej správy je evidentné, že maloleté dieťa je alergické na zvieraciu srst' a roztoče, pričom momentálne sa nachádza v prostredí, v ktorom je deň čo deň vystavené týmto alergénom. Bol toho názoru, že vlhké prostredie, roztoče, zvieratá, alergia, malá a veľká potreba v mrazivých teplotách spôsobujú nadmernú chorľavosť maloletého dieťaťa, čo je dostačujúcim dôvodom na preukázanie naliehavého právneho záujmu a nariadenie neodkladného opatrenia v navrhnutom znení.

Poukázal na svoje vyjadrenie zo dňa 27.11.2023, ktoré súd prvej inštancie vo svojom uznesení zo dňa 24.11.2023 nezohľadnil, nakoľko súd prvej inštancie opakovane nerešpektoval vlastnú lehotu, ktorú poskytol mu na vyjadrenie. Na súdnom pojednávaní dňa 13.11.2023 konajúci súd poskytol otcovi lehotu 15 dní na to, aby sa vyjadril k vyjadreniu matky k predmetnému návrhu na vydanie neodkladného opatrenia. Lehota na vyjadrenia teda uplynula dňa 28.11.2023. Otec v rámci stanovenej lehoty dňa 27.11.2023 zaslal svoje vyjadrenie prostredníctvom elektronickej schránky. Súd prvej inštancie však o predmetnom návrhu rozhodol už dňa 24.11.2023, t.j. ešte počas plynutia lehoty na vyjadrenie. Týmto zo strany súdu prvej inštancie došlo k porušeniu práva otca na spravodlivý proces.

Tvrdil, že matka má labilný mentálny stav a z vlastnej skúsenosti vie, že matka mala a má problémy s nadmernou konzumáciou alkoholu. Počas trvania ich spolubývania, matka každý deň požívala alkohol, volala a písala otcovi správy, aby cestou domov nezabudol kúpiť fľašu vína a pod.. Ako príklad uviedol, že matka požívala alkohol aj v čase, keď sa mala starať o choré dieťa (viď fotodokumentácia v súdnom spise). Mal za to, že uvedené pravdepodobne úzko súvisí s depresiou matky. Poprel, že by žiadnym spôsobom nepreukázal toto podozrenie. Už k prvému podaniu v predmetnej veci priložil správu, ktorú písala matka svojej kamarátke v angličtine, a v ktorej okrem iného uvádza: „moja depresia je horšia než doteraz“, „celý poj...baný čas myslím na samovraždu“, „chcem umrieť“. Bol toho názoru, že už len uvedené podozrenie si vyžaduje zo strany konajúceho súdu dôkladné prešetrenie psychického stavu matky, nakoľko má obavy o zdravie a vývoj svojej dcéry. Z toho dôvodu trvá na svojom návrhu na nariadenie lekárskeho vyšetrenia matky. Pre účely nariadenia neodkladného opatrenia uviedol, že už len uvedené podozrenie, resp. citované vyjadrenia matky, sú dostatočným dôvodom pre to, aby maloleté dieťa bolo zverené do jeho osobnej starostlivosti.

Okrem vyššie uvedeného problému s alkoholom a depresie matky, počas celého konania poukazuje na nezvyčajné, až divné správanie matky, ktorá z jedného momentu na druhý, bez akýchkoľvek predošlých náznakov alebo hádok, sa zrazu dňa 05.05.2023 spolu aj s maloletým dieťaťom odsťahovala so spoločnej domácnosti v F., a to k svojim rodičom do B. H. E., pričom ráno sa s ním ešte lúčila slovami „Lúbim Ťa, budem sa ponáhať domov.“ Následne s ním matka nekomunikovala, nedvíhala telefón, neodpovedala na správy, neinformovala ho o maloletom dieťati. Tento stav trval skoro mesiac, v podstate do vydania neodkladného opatrenia. Medzičasom podala matka návrh na súd, predmetom ktorého bol aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, nakoľko podľa tvrdení matky otec neumožňoval styk matky s maloletým dieťaťom. Návrh však bol podaný počas doby, keď mala matka dieťa izolované od otca v B. H. E., t.j. uvedený návrh absolútne nedáva žiadny zmysel. Matka naďalej len veľmi zriedkavo

reaguje na jeho správy a volania. O dieťati ho informuje len minimálne, t. j. ak matka argumentuje nefunkčnou komunikáciou medzi rodičmi, odvoláva sa na stav, ktorý sama spôsobuje. Matka neuvádzala pravdivé informácie ani o cestovnom poriadku medzi B. H. E. a F.. Žiadal, aby konajúci súd prihliadal na najlepší záujem maloletého dieťaťa. Na základe jeho návrhu úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vykonal šetrenie pomerov v mieste bydliska matky, pričom skonštatoval, že matka má na adrese svojho pobytu vytvorené všetky podmienky na zabezpečenie riadnej osobnej starostlivosti o dieťa, tvrdil však, že tieto podmienky sú na veľmi nízkej úrovni. Dodal, že aj v jeho bydlisku, v mieste ktoré dieťa považuje za svoj domov, sú vytvorené všetky podmienky na zabezpečenie riadnej osobnej starostlivosti o maloleté dieťa. Domnieval sa, že je úlohou konajúceho súdu, aby určil, kde má dieťa vytvorené lepšie podmienky, resp. aby porovnal (s prihliadnutím na záujem dieťaťa) podmienky pre jeho vývoj.

Navrhol, aby odvolací súd odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alternatívne, aby ho zmenil tak, že zmení uznesenie č. k. 7P/79/2023 – 141 zo dňa 22.06.2023 a nariadi neodkladné opatrenie, ktorým maloleté dieťa dočasne zverí do osobnej starostlivosti otca a dočasne určí povinnosť matke prispievať na výživu dieťaťa sumou 100,- Eur mesačne k rukám otca, vždy do 15-ho dňa príslušného mesiaca, pričom neodkladné opatrenie bude trvať až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej o úprave výkonu rodičovských práv a povinností voči maloletému dieťaťu, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 7P/79/2023. Alebo alternatívne zmení uznesenie č. k. 7P/79/2023 – 141 zo dňa 22.06.2023 tak, že nariadi neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zverí maloleté dieťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov tak, že maloleté dieťa bude prvé dva po sebe nasledujúce týždne v mesiaci s otcom a druhé dva po sebe nasledujúce týždne s matkou. Striedavá osobná starostlivosť rodičov o maloleté dieťa sa bude konať opakovane. Vo veci práv a povinností rodičov súd určí, že ten rodič, ktorý (na základe tohto rozhodnutia súdu) má práve stanovený styk s maloletým dieťaťom, nadobúda také práva a povinnosti, ako keby mal dieťa v osobnej starostlivosti a rodič, ktorý (na základe tohto rozhodnutia súdu) práve nemá stanovený styk s maloletým dieťaťom, nadobúda také práva a povinnosti, ako keby nemal maloleté dieťa v osobnej starostlivosti. Maloleté dieťa bude mať trvalé bydlisko na adrese B. XXX/X, XXX XX F.. Odovzdávanie dieťaťa sa bude konať vždy na adrese trvalého bydliska toho rodiča, ktorému končí aktuálny (súdom stanovený) styk s maloletým dieťaťom, vždy o 18:00 hod.. Rodič, ktorému končí styk s maloletým dieťaťom, je povinný v mieste svojho trvalého bydliska maloleté dieťa riadne pripraviť a odovzdať ho druhému rodičovi. Toto neodkladné opatrenie bude trvať až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej o úprave výkonu rodičovských práv a povinností voči maloletému dieťaťu, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. .zn. 7P/79/2023.

13. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 3 ods. 5 písm. b) zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok - ďalej len „CMP“), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiam súdu prvej inštancie, proti ktorým zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) CSP), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutia bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru o splnení podmienok pre zmenu uznesenia Okresného súdu Nové Zámky č. k. 7P/79/2023-211 zo dňa 27.10.2023 vo výrokoch I., II. a IV. napadnutých odvolaním otca a zároveň pre potvrdenie uznesenia Okresného súdu Nové Zámky č. k. 7P/79/2023-253 zo dňa 24.11.2023, keďže odvolanie otca proti tomuto uzneseniu nie je dôvodné.

14. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä: a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

15. Na Okresnom súde Nové Zámky je vedené doposiaľ nerozhodnuté konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, ktoré je vedené pod sp. zn. 7P/79/2023. Pojednávanie je vytyčené na deň 13.03.2024 o 10:00 hod..

16. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie je jednak návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala, aby súd maloleté dieťa zveril do jej osobnej starostlivosti, určil otcovi výživné a udelil jej súhlas namiesto otca na zmenu predškolského zariadenia a pediatra maloletého dieťaťa a jednak návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal zverenia maloletého dieťaťa do jeho osobnej starostlivosti a určenia vyživovacej povinnosti matke, alternatívne zverenia maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti rodičov bez určenia výživného.

17. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutí súdu prvej inštancie, ktorý uznesením č. k. 7P/79/2023-211 zo dňa 27.10.2023 nariadil neodkladné opatrenie, v ktorom matke udelil súhlas namiesto otca na zápis maloletého dieťaťa do predškolského zariadenia – Základná škola s materskou školou – J. K. L., B. H. E. XXX, a uznesením č. k. 7P/79/2023-253 zo dňa 24.11.2023 návrh otca na dočasnú úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu neodkladným opatrením zamietol.

18. Odvolací súd zdôrazňuje, že účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých detí je poskytnutie preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením. Všeobecné zásady charakterizujúce inštitút neodkladného opatrenia sa vzťahujú aj na konanie vo veciach maloletých, v ktorom sú súdy povinné prioritne chrániť záujmy maloletých detí a prioritne poskytnúť zvýšenú ochranu ich právam. V konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti pri nariadení neodkladného opatrenia je súd v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Pre súd je prioritou záujem maloletého dieťaťa a vytvorenie stavu spravodlivej rovnováhy medzi záujmom dieťaťa a jeho rodičmi, resp. osobami blízkymi, pričom zvláštny význam sa kladie na záujem dieťaťa, ktorý má mať prednosť pred záujmom rodiča, resp. osobou blízkou, a neumožňuje vynútiť si také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie a rozvoj dieťaťa. Neodkladné opatrenie však zásadne nemôže prejudikovať práva a záujmy účastníkov a súd môže pristúpiť k nariadeniu neodkladného opatrenia v závislosti od konkrétnych okolností, pričom musí starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Neodkladné opatrenie môže byť teda nariadené vtedy, ak má za preukázané, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad. Takýmto rozhodnutím je možné urýchlene a pružne riešiť situácie, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. U maloletých pôjde v zásade o zásah do stavu, ktorým je bezprostredne ohrozená ich výživa, výchova, prípadne iné dôležité záujmy. V konaniach vo veciach starostlivosti súdu o maloletých (§ 111 CMP) je

neodkladné opatrenie procesným prostriedkom ochrany zjavne ohrozených práv maloletého dieťaťa do doby, kým nebude o nich rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine.

19. Cieľom neodkladných opatrení je provizórna (dočasná) okamžitá úprava pomerov účastníkov konania s cieľom umožniť ničím nerušené rozhodovanie vo veci samej. To však neznamená, že ho súd môže vydať len na základe tvrdení navrhovateľa, bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Pred nariadením neodkladného opatrenia nemusí byť nárok dokázaný, musí byť aspoň osvedčený. Osvedčenie (na rozdiel od dokázania) znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce skutočnosti). Pri ich zisťovaní nemusí dbať na všetky formality, ako je to pri dokazovaní; postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvyš pravdepodobná. Pri nariadení neodkladného opatrenia teda súd poskytne oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, prípadne zabraňuje ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutočný stav veci nie je ešte náležite zistený, a teda, že subjektívne právo ani jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné. Dočasnou úpravou urobenou vo forme neodkladného opatrenia sa preto neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov ani posúdenie právneho vzťahu medzi nimi. Znamená to, že obsahom dočasnej úpravy v neskoršom konaní nie je súd viazaný a môže rozhodnúť inak.

20. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje tak podľa obsahu návrhu, pripojených listín a skutkových okolností z nich vyplývajúcich, ale aj dôvodnosti návrhu z hľadiska právneho posúdenia veci. Účelom neodkladného opatrenia je totiž rýchle a pružné riešenie tej situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo 3/2010).

21. Odvolací súd preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie č. k. 7P/79/2023-211 zo dňa 27.10.2023 obsahom a dôvodmi odvolania a dospel k odlišnému záveru ako súd prvej inštancie, ktorý neodkladné opatrenie nariadil. Odvolací súd v danej veci nevzhladol splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia, keďže nebola preukázaná ani osvedčená potreba bezodkladnej úpravy pomerov maloletého dieťaťa. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovenie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie skutkových okolností, z ktorých plynie záver, že je život, zdravie a priaznivý vývoj maloletého dieťaťa vážne ohrozený alebo narušený, alebo ak je naliehavá potreba bezodkladne upraviť pomery. Táto naliehavosť je príčinou, že súd môže rozhodnúť iba na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, že by musel byť tvrdený nárok nepochybné preukázaný. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechané na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nenariadením neodkladného opatrenia. Preskúmaním veci odvolací súd nevzhladol potrebu rýchlej úpravy pomerov tak, ako žiadala matka v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, keď má za to, že tu nie je a v čase rozhodovania súdu prvého stupňa ani nebola hrozba ujmy na právach maloletého dieťaťa, ktorú by bolo dôvodné odstrániť formou nariadenia požadovaného neodkladného opatrenia, teda nie je v jeho najlepšom záujme.

22. Z obsahu spisu vyplýva, že rodičia s maloletým dieťaťom žili v spoločnej domácnosti do 05.05.2023 v F., kedy sa matka s maloletým dieťaťom odsťahovala k svojim rodičom do B. H. E.. Maloleté dieťa navštevovalo škôlku v F., keďže rodičia sa dohodli (pre nesúhlas otca so zmenou predškolského zariadenia z F. do B. H. E.), že osobnú starostlivosť o maloleté dieťa bude vykonávať v čase od nedele večera do štvrtka poobedia otec a v ostatnom čase matka. Matka v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uvádzala, že nemá vodičské oprávnenie a problémom je, že neexistuje priame autobusové alebo vlakové spojenie medzi B. H. E. a F., ale len s prestupmi, pričom takto by cesta trvala približne 1,5 hodiny. Dieťa by teda nebolo zaťažované len cestovaním, ale aj skorým ranným vstávaním, keďže hromadné prostriedky dopravy z B. H. E. odchádzajú o 4:48 hod., prípadne o 6:10 hod.. Súd prvej inštancie v uznesení č. k. 7P/79/2023-211 zo dňa 27.10.2023 argumentoval tým, že dôvodom pre nariadenie neodkladného opatrenia bola značná vzdialenosť medzi obcami B. H. E. a F., pričom medzi obcami neexistuje priame autobusové a vlakové spojenie a cesta matky s dieťaťom do škôlky v F. by trvala takmer dve hodiny, pričom odchod z domu by bol okolo piatej hodiny ránej. Odvolací súd zdôrazňuje, že tieto okolnosti neodôvodňujú záver o nevyhnutnosti nariadenia neodkladného opatrenia, keďže to je možné nariadiť vtedy, ak je život, zdravie a priaznivý vývoj maloletého dieťaťa vážne ohrozený

alebo narušený alebo ak je naliehavá potreba bezodkladne upraviť pomery, čo v prejednávanej veci naplnené nebolo. Žiada sa dodať, že z internetovej stránky O. vyplýva, že vzdialenosť medzi obcami B. H. E. a F. je 13,6 km, teda neobstojí záver súdu prvej inštancie o značnej vzdialenosti medzi obcami. Čo sa týka priameho autobusového alebo vlakového spojenia medzi obcami je pravdou, že takéto spojenie dostupné nie je, ale z internetovej stránky O. vyplýva, že je možné cestovať autobusom s jedným prestupom, a to s odchodom o 7:00 hod. z B. H. E., s prestupom v P. a príchodom do F. o 7:45 hod.. Ďalšou alternatívou je kombinácia autobusového a vlakového spojenia s odchodom o 7:44 hod. z B. H. E., s prestupom v P. a príchodom do F. o 8:23 hod.. V prípade prvej možnosti cesta trvá 45 minút a v prípade druhej alternatívy 39 minút, z čoho nemožno dospieť k záveru o nadmernom zaťažení maloletého dieťaťa cestovaním. Vzhľadom na vyššie zistené okolnosti prípadu nie je možné dospieť k záveru o naliehavej potrebe zásahu súdu v podobe bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti sa nevyhnutnosť nariadiť neodkladné opatrenie posudzuje vždy z hľadiska záujmu maloletého dieťaťa, ktorý je prioritný, nadradený akémukoľvek inému záujmu, ktorá skutočnosť vyplýva aj z čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa. Len v prípade osvedčenia bezprostredného ohrozenia dieťaťa, či osvedčenia iného závažného dôvodu, je na mieste rozhodnúť neodkladným opatrením. To však v prejednávanej veci matka neosvedčila a ani nepreukázala a z doposiaľ vykonaného dokazovania nevyplýva, že by maloleté dieťa bolo v ohrození nenariadením matkou navrhovaného neodkladného opatrenia. Uvedený záver nemení ani skutočnosť, že dieťa dala matka zapísať do Základnej školy s materskou školou v B. H. E., ktoré podľa tvrdenia matky dieťa navštevuje od 06.11.2023, a to na základe vydaného neodkladného opatrenia, ktoré nenadobudlo právoplatnosť, keďže bolo napadnuté odvolaním otca. Pokiaľ sa aj matka rozhodla sa s maloletým dieťaťom odsťahovať zo spoločnej domácnosti, ktorú zdieľala s otcom, bolo to jej slobodné rozhodnutie, pričom konanie matky nespĺňa parametre na okamžitú úpravu súdu zasahujúcu do pomerov maloletého dieťaťa a jeho rodičov, keďže matka v podanom návrhu neosvedčila, že pokračovanie v predprimárnom vzdelávaní dieťaťom v predškolskom zariadení v F. by znamenalo pre maloletého akékoľvek ohrozenie.

23. Odvolací súd považuje za potrebné zvýrazniť, že neodkladné opatrenie je prostriedkom len dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania, v ktorom sa v zásade dokazovanie nevykonáva, pričom ak medzi rodičmi maloletého dieťaťa nie je zhoda o jeho predprimárnom vzdelávaní, je potrebné, aby niektorý z rodičov dieťaťa podal samostatný návrh na začatie konania vo veci samej, kde bude podrobne zisťovaný názor oboch rodičov na miesto predprimárneho vzdelávania sa maloletého dieťaťa, ako aj názor maloletého dieťaťa, kde bude vykonané riadne dokazovanie za účelom zistenia odôvodneného záujmu dieťaťa na takomto vzdelávaní sa, prípadne aj pred dosiahnutím veku piatich rokov veku, a následne aj za účelom zistenia všetkých okolností dôležitých pre záver súdu o určení najvhodnejšieho miesta zariadenia, v ktorom sa takéto vzdelávanie maloletého dieťaťa bude uskutočňovať. V rámci takéhoto konania budú môcť obaja rodičia dostatočne prezentovať svoje návrhy a postoje vo vzťahu k miestu plnenia predprimárneho vzdelávania sa dieťaťa, rešpektujúc jeho najlepší záujem.

24. Pokiaľ ide o námietku otca o porušení jeho práva na spravodlivý proces, táto neobstojí, prihliadnuc na okolnosti danej veci, kedy síce súd prvej inštancie zaslal otcovi cestou jeho právneho zástupcu návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia na vyjadrenie sa v 10-dňovej lehote, ktorý mu bol doručený dňa 22.10.2023 uplynutím úložnej lehoty s fikciou doručenia, pričom takýto postup neodôvodňovala ani právna úprava (§ 329 ods. 1 prvej vety CSP), keďže súd prvej inštancie mal zákonnú povinnosť rozhodnúť o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia v stanovenej 30-dňovej lehote, t. j. do 27.10.2023, čo bolo súdom splnené.

25. Odvolací súd preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie č. k. 7P/79/2023-253 zo dňa 24.11.2023 bez viazanosti obsahom a dôvodmi odvolania a nemal v tejto veci dôvod, pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného postupu.

26. Pokiaľ ide o námietku otca týkajúcu sa nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie, odvolací súd uvádza, že táto je nedôvodná. Právne posudzovanie veci je činnosť súdu, pri ktorej zistený skutkový stav podriaďuje pod skutkovú podstatu príslušnej právnej normy, na základe čoho dospieva k záveru, či právo prizná, alebo neprizná. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak sa súd pri tejto činnosti dopustil omylu (buď v tom, že na správne zistený skutkový stav aplikoval iný právny predpis než mal, alebo ak správne aplikovaný právny predpis nesprávne interpretoval).

27. Súd prvej inštancie vec právne posúdil ako nárok rodiča maloletého dieťaťa na bezodkladnú úpravu pomerov – zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti otca a určenie výživného matke, alternatívne zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti rodičov bez určenia vyživovacej povinnosti, podľa § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2, § 329 ods. 1, 2, § 330 ods. 1, § 331 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že takýto návrh otca nie je dôvodný, nakoľko otázka zverenia maloletého dieťaťa je predmetom prebiehajúceho konania vo veci samej, v rámci ktorého sa vykonáva rozsiahle dokazovanie a rodičia súhlasili s riešením ich rodičovského konfliktu prostredníctvom Centra pre deti a rodiny Tenenet, o.z., a tak v konaní nebola osvedčená potreba neodkladnej úpravy pomerov rodičov spôsobom navrhovaným otcom. Takéto právne posúdenie veci, ako aj závery súdu prvej inštancie odvolací súd považuje za správne a námietku nesprávneho právneho posúdenia veci za nedôvodnú.

28. K námietke otca, že postupom súdu prvej inštancie došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces tým, že súd prvej inštancie opakovane nerešpektoval vlastnú lehotu, ktorú mu poskytol na vyjadrenie, keď na pojednávaní dňa 13.11.2023 mu súd poskytol lehotu 15 dní na to, aby sa vyjadril k vyjadreniu matky k predmetnému návrhu na vydanie neodkladného opatrenia, pričom táto lehota uplynula dňa 28.11.2023 a v rámci stanovenej lehoty dňa 27.11.2023 zaslal svoje vyjadrenie prostredníctvom elektronickej schránky, avšak súd prvej inštancie predmetnom návrhu rozhodol už dňa 24.11.2023, t.j. ešte počas plynutia lehoty na vyjadrenie, odvolací súd udáva, že je nedôvodná. Ako vyplýva zo zápisnice o pojednávaní dňa 13.11.2023, súd prvej inštancie poskytol otcovi lehotu na vyjadrenie sa k vyjadreniu matky k jeho odvolaniu a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v trvaní 10 dní, teda pokiaľ súd prvej inštancie rozhodol o jeho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia dňa 24.11.2023, nebola otcovi upretá možnosť vyjadriť sa k tomuto vyjadreniu matky pred rozhodnutím súdu o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, naopak otec svoje vyjadrenie súdu zaslal po uplynutí stanovenej lehoty.

29. Neobstojí odvolacia argumentácia otca, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, keďže vykonávanie dokazovania v konaní o nariadení neodkladného opatrenia je obmedzené jeho účelom, ktorým je poskytnutie bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania. Žiada sa tiež zdôrazniť, že pri nariadení neodkladného opatrenia súd nemusí a pre krátkosť času ani nemôže vykonávať dokazovanie v rovnakej forme a rozsahu ako pri rozhodovaní vo veci samej, a preto súd rozhoduje na základe zistených skutočností, ktoré aktuálne neosvedčujú nevyhnutnosť zmeny výchovného prostredia maloletého dieťaťa tak, ako to v petite odvolania žiadal otec.

Zo spisu mal odvolací súd za preukázané, že pomery v domácnosti matky boli kolíznym opatrovníkom, resp. prostredníctvom dožiadaného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno prešetrené viackrát (správy zo dňa 16.06.2023, 22.09.2023 a 10.10.2023), pričom po všetkých šetreniach bolo konštatované, že matka má vytvorené vhodné podmienky k zabezpečeniu starostlivosti o maloleté dieťa. Dieťa býva so svojou matkou v 3-izbovom rodinnom dome so starými rodičmi a matkiným bratom a dieťa má s matkou samostatnú izbu. Dvor rodinného domu bol upravený, so suchou toaletou. Hygiena a čistota domáceho prostredia matky a dieťaťa bola na dobrej úrovni. Tvrdenia otca o vlknom prostredí, v ktorom by malo dieťa žiť, roztočoch, zvieratách (psoch a mačkách), ktoré sa nezdržiavajú iba vonku a celkovo nepriaznivých podmienkach, v ktorých by malo dieťa v súčasnosti žiť, preukázané a osvedčené neboli.

30. Inštitút neodkladného opatrenia v konaniach vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti má slúžiť k ochrane práv maloletých detí v situáciách, keď sú práva detí zjavne ohrozené, a to do doby, keď o výchove dieťaťa, ktorá je inštitútom hmotného práva, nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine. Neodkladné opatrenie musí vždy vychádzať z pomerov a okolností jestvujúcich v čase rozhodovania. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri zisťovaní nemusí byť dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Takýmto spôsobom sa zabezpečuje rýchla úprava jestvujúcich pomerov, ktoré, ako vyplýva zo samotného pojmu, neznesú ďalší odklad. Musí ísť teda o taký stav, ktorý si vyžaduje okamžitý zásah zo strany súdu, bez ktorého by mohlo dôjsť k ťažko napravitelnému, resp. nezvratnému poškodeniu oprávnených záujmov maloletého dieťaťa, a to aj bez vykonania potrebného dokazovania.

31. Vychádzajúc zo samotného návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj z obsahu spisu, ani odvolací súd nemal za osvedčené, že je daná potreba bezodkladnej úpravy pomerov, a to

zverením maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti otca, prípadne zverením maloletého dieťaťa do striedavej osobnosti oboch rodičov. Z doposiaľ vykonaného dokazovania nebolo preukázané, že by život, zdravie, zdravý vývin, výchova či výživa, respektíve akýkoľvek iný záujem maloletého dieťaťa bol bezprostredne ohrozený. Otec poukazoval na labilný mentálny stav matky, jej depresívne stavy, suicidálne sklony a nadmerné požívanie alkoholických nápojov, ktoré tvrdenia odvolací súd v tomto štádiu konania nemohol vyhodnotiť ako preukázané.

32. Odvolací súd dáva obom rodičom do pozornosti, že rodičovské práva a povinnosti sú budované na základe rovnoprávneho postavenia otca a matky pri ich výkone. Žiada sa zdôrazniť, že dieťa by v žiadnom prípade nemalo byť nástrojom na riešenie doposiaľ nevysporiadaného vzťahu medzi jeho rodičmi, ktorých problematické vzťahy negatívne vplyvajú na maloleté dieťa a na jeho intrapsychické prežívanie. V procese socializácie maloletého dieťaťa je v zásade nevyhnutná účasť oboch rodičov. Po rozpade rodiny s maloletým dieťaťom nielen etika príbuzenských vzťahov, ale aj zákon zaväzuje deti k povinnosti svojich rodičov číť a rešpektovať, kým rodičovská zodpovednosť (za riadnu výchovu dieťaťa) je prikázaná obom rodičom.

Žiada sa zdôrazniť, že v rodičovských vzťahoch platí viac než inde požiadavka vzájomnej tolerancie, nekonfliktnosti a úcty k právam druhého rodiča a k právam dieťaťa, čo by mali mať na zreteli predovšetkým rodičia maloletého dieťaťa. Záujem maloletého dieťaťa, ktorý by mali obaja rodičia sledovať, by naplnilo akékoľvek usporiadane roztrieštených vzťahov v rodine, pričom sú to práve rodičia, ktorí nesú zodpovednosť za výchovu a vývoj maloletého dieťaťa. Súd nie je schopný takéto usporiadanie vzťahov zabezpečiť a je vhodné pripomenúť, že sú to rodičia (nie súdy, či znalci), ktorí nesú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa (uvedené tiež vyplýva aj zo záverov uznesenia Ústavného súdu Českej republiky vo veci IV. ÚS 60/04).

33. Z doposiaľ zisteného stavu vyplýva záver, že nie je preukázaná ani osvedčená potreba bezodkladnej úpravy pomerov maloletého dieťaťa. Odvolací súd nevidí potrebu rýchlej úpravy pomerov tak, ako žiadal otec v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, keď má za to, že tu nie je a v čase rozhodovania súdu prvého stupňa ani nebola hrozba ujmy na právach maloletého dieťaťa, ktorú by bolo dôvodné odstrániť formou nariadenia požadovaného neodkladného opatrenia, teda nie je v jeho najlepšom záujme.

34. V záujme dieťaťa je, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho vývoj a výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva.

35. V súvislosti s napätými vzťahmi rodičov maloletého dieťaťa je potrebné apelovať na nich oboch, aby uprednostnili záujem dieťaťa pred vlastnými záujmami, snažili sa o čo najrýchlejšie a pokojné doriešenie ich vzájomného vzťahu a súčasne aj v záujme maloletého dieťaťa rešpektovali vzájomné práva ako rodičov, ktorí sú si vo výkone rodičovských práv a povinností rovnocenní. Obom rodičom musí byť zrejmé, že maloleté dieťa potrebuje pre svoj ďalší zdravý vývin predovšetkým kooperatívny vzťah medzi svojimi rodičmi podporujúci vytvorenie čo najpriaznivejších podmienok pre spoločné dieťa a minimalizujúci negatívny dopad prebiehajúcich konaní na psychiku dieťaťa. V záujme maloletého dieťaťa je, aby malo vytvorený blízky emocionálny vzťah k obom svojim rodičom, pričom tí by nemali brániť vytvoreniu a rozvíjaniu tohto vzťahu. Je nežiaduce, aby maloleté dieťa bolo vystavované konfliktu lojality k rodičom a ovplyvňované negatívnymi vzťahmi medzi rodičmi. V záujme zdravého vývinu maloletého dieťaťa je potrebné, aby sa obaja rodičia snažili o budovanie a podporovanie nielen ich vlastného vzťahu s maloletým dieťaťom, ale aj vzťahu druhého rodiča s maloletým dieťaťom.

36. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam odvolací súd nepovažoval v tomto prípade za naplnené podmienky nevyhnutné na to, aby pristúpil k nariadeniu neodkladného opatrenia zverením maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti otca, či do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, keďže nebola osvedčená potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov.

Odvolací súd poznamenáva, že v konaní o úprave práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu súd prvej inštancie vykoná riadne a úplné dokazovanie, na základe ktorého rozhodne o tom, ktorému z rodičov bude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prípadne striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, v akom rozsahu a za akých podmienok bude druhý rodič oprávnený stýkať sa s ním a v akej výške bude na dieťa platiť výživné. Rodičia sa môžu o úprave ich rodičovských práv

a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode dohodnúť, pričom táto dohoda podlieha schváleniu súdu.

37. Vzhľadom k všetkým vyššie uvedeným skutočnostiam, majú na zreteli najlepší záujem maloletého dieťaťa ako prvoradé hľadisko pri jeho rozhodovaní, odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie č. k. 7P/79/2023-211 zo dňa 27.10.2023 v napadnutých výrokoch I., II. a IV. za použitia ustanovenia § 388 CSP zmenil tak, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia o nahradení súhlasu namiesto otca s tým, aby maloleté dieťa bolo zapísané do predškolského zariadenia – Základnej školy a materskou školou – J. K. L., B. H. E. XXX ako nedôvodný zamietol a uznesenie súdu prvej inštancie č. k. 7P/79/2023-253 zo dňa 24.11.2023 ako vecne správne podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

38. Ďalšie argumenty otca uvedené v oboch jeho odvolaniach odvolací súd považoval pre rozhodnutie za nepodstatné, nespôsobilé ovplyvniť posúdenie veci, keď i podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/2004, III.ÚS 209/2004, II.ÚS 200/2009).

39. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu jednomyseľne pomerom hlasov 3:0 (§ 2 ods. 1 CMP, § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).